

[Lysholt Hansen.]

træffer passende forholdsregler. Jeg håber, at folketinget vil være klar til at træffe disse forholdsregler.

Man kommer imidlertid ikke uden om at se nøjere på de offentlige budgetter, dvs. på finanslovforslaget, og jeg vil gerne sige, at her er vi inde på et felt, hvor lyspunkterne er få. Vi må blankt erkende, det må vi også i regeringspartiet, at vi på besparelsesområdet ikke er nået så langt, som vi burde. Vi må også erkende, at en række udgifter er vokset langt stærkere, end vi havde forstillet os. Det er årsagen til, en af årsagerne i hvert fald, at folk har fået en øget trækprocent, til trods for at vi i september måned gennemførte foranstaltninger, som reducerede trækprocenten med 2. Men vi er dog nået så langt, at vi både er ved at være klar over, hvorfor det kniber at holde styr på de offentlige udgifter, og hvad der skal gøres for at sikre den fornødne styring. Det fremgår af den budgetredegørelse, der er udsendt sammen med finanslovforslaget. Denne redegørelse er meget overskuelig, bedre skrevet end nogen af de publikationer, folketinget hidtil har fået forelagt af økonomisk art, og jeg vil gerne have lov at udtrykke både min beundring og tak for et stykke veludført arbejde, der er afleveret her til folketinget.

Særlig interessant er budgetredegørelsens placering af ansvaret for væksten i de offentlige udgifter og dens oversigt over, hvad der er gjort samt dens antydning af, hvad der yderligere kan gøres. Jeg vil gerne kommentere disse tre punkter.

Det er fælles for praktisk talt alle vestlige lande, at de offentlige udgifter vokser stærkere end den samlede indtjening, også kaldet nationalindkomsten. Hvordan kan det nu være, at der er en tendens til, at jo mere udviklet et land er, des højere er nationalindkomsten pr. indbygger, og des større en del af den samlede indtjening afleverer vi til skattevæsenet? Ja, lad mig nævne 3 forklaringer.

For det første: behovet for tjenesteydelser fra det offentlige vokser ganske særligt, når den økonomiske udvikling tager fart. Et højt udviklet samfund betjener sig af et trafikapparat, der kræver en betydelig indsats fra det offentlige. Det åbner også mulighed for at give borgerne en sundhedsmæssig be-

tyjning, der kræver en vældig indsats inden for hospitalsvæsenet og på omsorgsinstitutioner. Endelig kræver det en god uddannelse. Det er naturligvis alt sammen noget, der kan spores på de offentlige budgetter. De er stadig stigende, og det er også antallet af offentligt ansatte.

Den anden forklaring er, at i et højt udviklet samfund vil der være større forståelse for at gennemføre indkomstoverførsler, og det puster naturligvis også de offentlige budgetter op.

Med hensyn til den tredje forklaring vil jeg gerne citere fra budgetredegørelsen side 31, hvor det hedder følgende:

„Forholdet er imidlertid det, at lønstigninger og andre indkomststigninger i den private sektor delvis finansieres af produktivitsfremgang, mens en lønfremgang i den offentlige sektor betyder en tilsvarende stigning i de offentlige udgifter og dermed nødvendigvis et behov for skatteforhøjelser med et næsten lige så stort beløb, uanset om der også der sker produktivitsfremskridt. Hvis produktionen pr. beskæftiget i erhvervslivet f. eks. vokser med 4 pct. årligt, vil omkostningerne pr. vareenhed ikke stige, hvis indkomststigningerne begrænses til de 4 pct. pr. år, og der behøver således heller ikke at ske prisstigninger. Hvis der derimod sker produktivitsfremskridt i den offentlige sektor, vil det normalt blot betyde en standardforbedring af de offentlige ydelser eller bedre arbejdsvilkår for de offentligt ansatte. Der opnås altså ikke en umiddelbar reduktion i anvendelsen af arbejdskraft.“

Således konstaterer redegørelsen de faktiske kendsgerninger, de praktiske erfaringer, om jeg må sige det, og her er vi så efter min mening ved et helt centralt punkt i vor økonomi, og et punkt, hvor vi ikke kun bør acceptere redegørelsen, men hvor vi må gøre noget for at vende udviklingen. Det kan ikke være rigtigt, at der skal være denne forskel i måden at reagere på i det private erhvervsliv og inden for det offentlige. Det er næppe heller helt så firkantet i praksis som budgetredegørelsen — af pædagogiske grunde regner jeg med — fremstiller det. I det private erhvervsliv fører produktivitsfremskridt jo også til kvalitetsforbedring af produktet, og de ansatte får